

Jaarverslag 2020 -2021

Classis Noord-Holland van de Protestantse Kerken in Nederland

.....mijn zoon, nog deze waarschuwing: er komt geen einde aan het aantal boeken dat geschreven wordt, en veel lezen mat het lichaam af. (Prediker 12:12)

Met deze raad van Prediker in gedachten is dit jaarverslag geschreven. U vindt hier een compacte weergave van de wederwaardigheden van de classis door de ogen (van de scriba) van het breed moderamen.

Het was een bijzonder jaar, hoor je vaak zeggen als er teruggekeken wordt op de afgelopen tijd. Dat geldt ook voor de nog jonge classis: die in deze vorm sinds 1 mei 2018 bestaat. Dit in aanmerking genomen hebben we ons dankbaar verwonderd over alles wat er in de gemeenten en de classis toch nog doorgang heeft kunnen vinden in de afgelopen periode. De moderne communicatiemogelijkheden stelden ons in staat kerkdiensten bij te wonen en elkaar, hoe gebrekkig ook, te ontmoeten. Veel was niet mogelijk, maar veel kon toch doorgaan. Dit jaarverslag getuigt daarvan.

Er heeft bij mijn weten niet eerder een jaarverslag van de classicale vergadering na 2018 het licht gezien. Dat heeft een voordeel, er is geen trend die moet worden voortgezet. Geen voorbeeld waaraan ik mij moet spiegelen. Het zal dus een bescheiden jaarverslag worden.

De vraag die ik me bij het terugblikken op het afgelopen classisjaar heb gesteld is de volgende: in hoeverre heeft de classis kunnen voldoen aan de verwachtingen en richtlijnen zoals die in de nieuwe kerkorde zijn verwoord?

Als leidraad heb ik daarbij gebruik gemaakt van het document: 'Leve de Classis' (herziene uitgave 2018, Handboek voor de classicale vergaderingen). In dit handboek worden de verschillende ordinanties opgesomd en, wanneer van toepassing, wordt aangegeven wat in het licht van het artikel van de classis verwacht wordt.

Wanneer in het vervolg over het handboek geschreven wordt is dit document bedoeld. Evenals in het handboek is de volgorde van de ordinanties van de kerkorde gevolgd.

De volgende acroniemen zijn gebruikt:

CV   Classicale Vergadering

BM   Breed Moderamen

CCV   Classicaal College voor de Visitatie

CCBB Classicaal College voor de Behandeling van Beheerszaken

CCBG Classicaal College voor de behandeling van Bezwaren en Geschillen

CCO   Classicaal College voor het Opzicht

GCTA Generaal College voor de Toelating tot het ambt

GCA   Generaal College voor de Ambtsontheffing

1.1. Waar een Woord is is een weg.

De nota begint met een verwijzing naar Kerk 2025: waar een Woord is, is een Weg. Na wat inleidende bespiegelingen (de noodzaak van transparantie, van ruimte voor de gemeenten om hun eigen weg te vinden en de noodzaak van eenvoud) wordt de nieuwe organisatievorm geschetst.

Er zijn 11 nieuwe classes gevormd, die wat hun grenzen betreft grotendeels overeenkomen met de provinciale grenzen. Elke classis heeft een classispredikant. De neiging bestaat misschien om ds. Verhoeff te zien als de bisschop van het protestantse bisdom Noord-Holland. Het handboek stelt daarentegen dat de classicale vergadering de bisschop is. De classicale vergadering geeft leiding aan en ziet toe op de classis. Dit gegeven moet zijn vorm nog vinden: de classicale vergadering is jong en zal nog in haar rol groeien, De CV heeft het toezicht deels in handen gegeven van de classispredikant. Door de regelmaat waarmee hij de gemeenten bezoekt en de intensiteit van de gesprekken die hij voert met de kerkenraden en predikanten geeft hij invulling aan die opdracht. Sprekend voor onze classis kan gesteld worden dat de functie van classispredikant en de manier waarop ds. Peter Verhoeff invulling geeft aan die functie de gemeenten in de classis tot zegen geweest zijn. Wij zijn blij met de classispredikant, hij is niet meer weg te denken. In het jaargesprek dat enkele leden van het BM met de classispredikant hadden is dit ook zo uitgesproken.

In voorkomende gevallen wordt de classispredikant bij die gesprekken vergezeld en bijgestaan door één of meer leden van het breed moderamen. De classispredikant brengt verslag uit van zijn bevindingen en onderneemt zo nodig verdergaande actie in de vorm van het inschakelen van het CCV. In de meeste gevallen zijn de bezoeken zuiver pastoraal van aard. De bezoeken worden zeer op prijs gesteld.

1.2 De classicale vergadering volgens Kerk 2025

De kerk begint bij de plaatselijke gemeente, maar streeft naar verbondenheid van gemeenten met elkaar. De gemeenten moeten elkaar inspireren, adviseren en bemoedigen. De betrokkenheid van gemeenten op elkaar moet grotendeels nog gestalte krijgen. Juist de beperkingen van de afgelopen tijd hebben tot gevolg gehad dat gemeenten zich terugtrokken in de geborgenheid van hun eigen grondgebied. De CV moet er echter op toezien dat de ontmoeting regelmatig plaatsvindt en kwaliteit heeft. Hier ligt nog een opdracht voor de toekomst. Het verlangen naar ontmoeting moet nog grotendeels gewekt worden. Een gemeente in het volgende dorp voelt vaak even ver weg als een gemeente in een andere classis. Veel gemeenten hebben moeite het hoofd boven water te houden en zijn meer met de korte termijn (hoe overleven wij?) dan met de langere termijn (hoe overleven wij samen, met elkaar?) bezig. Het is twijfelachtig of het zal lukken de betrokkenheid op elkaar aan te wakkeren.

Naast het stimuleren van onderlinge ontmoeting moet de classicale vergadering toezien op de gemeenten. Het toezien houdt kortweg in:

1. Te signaleren wat er leeft of in de weg staat om aan die roeping gehoor te geven
2. Gemeenten te assisteren bij bestuur en beheer
3. Vroegtijdig verstoorde verhoudingen te signaleren
4. De regie te nemen bij conflicten en hulp inroepen van visitatie
5. Te considereren over (wijzigingen in) de kerkorde

1.3 De classispredikant

Zoals eerder aangegeven heeft de CV het toezicht (zie boven 1 t/m 4) deels gedelegeerd aan de classispredikant

De classispredikant wordt behalve door het BM ook bijgestaan door het classicaal college voor de visitatie (CCV). Wanneer de classispredikant spanningen of problemen signaleert zal hij daar in eerste instantie alleen of met een lid van het BM, of bij ernstige averij met de voorzitter van het CCV op af gaan. In een aantal gevallen zal dan tot visitatie besloten worden. Het is de overtuiging van het BM dat dit model het meest effectief is wanneer er een nauw contact is tussen classispredikant en het CCV. De classispredikant zal dan ook meestal aanwezig zijn bij de vergaderingen van het CCV. Op haar beurt neemt de voorzitter van het CCV regelmatig deel aan de vergaderingen van het BM.

De kerkenraden moeten geïnformeerd worden over wat zich afspeelt in de classis en de classicale vergadering. De veelgelezen E-flits is daarvoor een geschikt medium. De E-flits wordt nu nog vrijwel uitsluitend door de classispredikant gevuld, misschien moet het BM vaker een bijdrage leveren aan de inhoud. Daarnaast stelt het handboek dat de afgevaardigden een goed en regelmatig contact moeten houden met de gemeenten die hen zenden. Het is de vraag of dit gebeurt en of dit contact, dat toch veelal digitaal zal moeten zijn, iets toevoegt aan de onvolprezen E-flits. Overigens moet de CV zich afvragen of zelfs met de veelgelezen E-flits voldoende informatie doorgegeven wordt aan de gemeenten, te denken is aan een eigen rubriek in het kerkblad of de kerkbrief. Het actief zoeken naar nieuws bij voorbeeld op de website van de classis zal slechts bij uitzondering plaatsvinden.

1.4 Het beleidsplan van de CV

De CV van Noord-Holland heeft een beleidsplan en in het BM wordt op gezette tijden gereflecteerd over het beleidsplan en over de vraag of het daarin geformuleerde beleid ook daadwerkelijk is of wordt uitgevoerd.

De voorzitter van het CCV neemt zoals al eerder aangegeven als adviseur regelmatig deel aan de vergaderingen van het BM. De aanbeveling in het handboek dat ook de voorzitter van het classicale college voor de behandeling van beheerszaken (CCBB) als adviseur deelneemt

aan de vergaderingen van het BM wordt niet gevolgd. Wel is er ten minste eenmaal per jaar een vergadering van leden van het BM met leden van het CCBB. In het verslagjaar heeft een dergelijke ontmoeting niet plaatsgevonden, maar inmiddels is er wel een gezamenlijke vergadering geagendeerd in de nabije toekomst (september 2021).

1.5 Werkwijze en verkiezing

De verkiezing van afgevaardigden naar de CV is geregeld in Generale regeling 7. Recent is hierin een wijziging aangebracht met als voornaamste doel recht te doen aan de binnen de classis voorkomende kerkelijke verscheidenheid en te bevorderen dat een evenwichtige samenstelling van de classicale vergadering qua ambten leeftijd en sekse (gender?) verkregen wordt. Overigens is door enkelvoudige kandidaatstelling meestal geen sprake van verkiezing.

In het vervolg van het handboek wordt de rol van de classicale vergadering per ordinantie besproken.

2.1 Ordinantie 1: het belijden

Onder dit hoofdje wordt onder meer geschreven over het consideratieproces. Er heeft in het verslagjaar een consideratieproces plaatsgevonden. Een samenvatting daarvan komt aan de orde onder 2.4 De ambtelijke vergaderingen.

2.2 Ordinantie 2: de gemeenten

Hier wordt ingegaan op de verschillende soorten leden die er in de gemeente kunnen zijn. Relatief nieuw zijn de 'vrienden', die aangegeven hebben verbonden te willen zijn met de gemeente, maar geen leden zijn van de gemeente.

Het BMCV stelt de grenzen van de gemeenten vast en kan deze wijzigen. Een voorbeeld daarvan was het volgende verzoek:

De drie protestantse gemeenten te Nieuw Vennep, die elk hun eigen signatuur hebben, vroegen om gelijkshakeling van hun grondgebieden met als doel deze elkaar volledig te laten overlappen, dit is praktisch onder meer bij het benaderen van nieuw ingezetenen. Het BM heeft hierin toegestemd.

De afdeling Juridische Zaken van het dienstencentrum heeft de classes onlangs een richtlijn doen toekomen betreffende de naamgeving van gemeenten. Daarin beschrijft zij hoe de officiële naam van een gemeente bepaald dient te worden en welke variaties er bij de naamgeving mogelijk zijn. Dit is vooral van belang bij de vorming van nieuwe gemeenten en bij fusies.

Er zijn geen besluiten genomen over het samengaan van gemeenten zoals bedoeld in Ord. 2-8-5. Wel constateerde de classispredikant dat er een aantal gemeenten is dat moeite heeft om als zelfstandige gemeente volgens de orde van de kerk voort te bestaan. Er zijn geen

gemeenten opgeheven (ELG?). Het opheffen van een gemeente is een ingrijpend en tijdrovend proces. Het BM is in zo'n geval belast met de praktische afronding van de opheffing en de vereffening van het vermogen. Dit is delicate en complexe materie. Het is de vraag of enig BM daarvoor toegerust is of de kans krijgt die expertise op te bouwen. Gezien het feit dat in de toekomst opheffing van gemeenten vaker aan de orde zal zijn zou het dienstencentrum er goed aan doen hiervoor een taakgroep of iets dergelijks samen te stellen met de benodigde, onder meer juridische en notariële, kennis.

In het verslagjaar zag ook de nota: 'Kleine gemeenten, lichter ingevuld' het licht. De werkgroep die de nota schreef had als opdracht om te onderzoeken welke mogelijkheden de huidige kerkorde kent voor kleine gemeenten om op een voor hen passende wijze te voldoen aan de kerkorde en daarvoor voorstellen te formuleren. Gemeenten blijken vaak niet op de hoogte te zijn van de mogelijkheden die de kerkorde biedt, ook daar heeft de classispredikant al meermaals uitkomst gebracht.

2.3 Het ambt en andere diensten

Bij het aanvangen van beroepsproces spelen de classispredikant en het CCBB een belangrijke rol. Het CCBB bepaalt wat de financiële armslag is van de gemeente, wat concreet betekent dat het CCBB beoordeelt of de door de gemeente beoogde deeltijdfactor financieel haalbaar is. Het stemt dankbaar dat het CCBB kans heeft gezien dit onderzoek ook in moeilijke tijden doorgang te laten vinden.

De classispredikant onderzoekt met de betrokken gemeente of samenwerking met andere gemeenten mogelijk is. De toename van deeltijdaanstellingen is een punt van zorg aangezien het vak van predikant daardoor aan carrièreperspectief kan inboeten.

Meer en meer komt het voor dat gemeenten gezien hun omvang of financiële positie kiezen voor een predikant in deeltijd. De classispredikant is meestal op de hoogte van de plaatselijke situatie of informeert zich daarover door een bezoek aan de gemeente en beoordeelt dan de mogelijkheid voor de in de naaste toekomst vacante gemeente om samen te werken met omliggende gemeenten. De indruk bestaat dat gemeenten liever een predikant in deeltijd beroepen dan samen met een of meer andere gemeenten te streven naar een voltijdsaanstelling. De kerkorde geeft aan dat een aanstelling van 0.33 fte in principe de ondergrens is, al zijn er voor het BM mogelijkheden om daarvan af te wijken.

In het algemeen verliep het approbatieproces soepel, op een enkele uitzondering na waarbij een predikant dreigde te worden bevestigd zonder dat het BM approbatie had afgegeven. Door de inspanning van velen heeft de bevestiging in dit geval toch plaats kunnen vinden.

Eén gemeente in de classis maakte bij het GCBG bezwaar tegen de door het CCBB in de solvabiliteitsverklaring vermelde deeltijdfactor. Het bezwaar werd niet-ontvankelijk verklaard. Het BM heeft begrip voor de teleurstelling bij de gemeente in kwestie en heeft dat in een persoonlijk bezoek aan de gemeente tot uiting gebracht.

Ondanks de Covid perikelen zijn bijna 20 predikanten beroepen en ingetreden in hun nieuwe gemeente. Ongetwijfeld is dit te danken aan het feit dat inmiddels talloze kerkdiensten

online te volgen zijn en beroepingscommissies het tijdrovende bezoekwerk, het 'horen', grotendeels digitaal kunnen uitvoeren.

Het is hartverwarmend om te zien hoeveel energie en vreugde het beroepen van een predikant in de gemeenten genereert.

In principe zijn predikanten beroepbaar nadat zij 4 jaar hun gemeente hebben gediend. Het is in het afgelopen jaar éénmaal voorgekomen dat een predikant het BM verzocht om binnen 4 jaar na intreden een beroep naar elders aan te nemen. Gezien de persoonlijke situatie van de predikant en de omstandigheden ter plaatse heeft het BM daarin toegestemd.

Het approbatieproces is in zoverre vereenvoudigd dat gemeenten kunnen volstaan met het indienen van een (naar waarheid) ingevulde vragenlijst. De gemeenten beschouwen dit ook als winst. Bij een deeltijdaanstelling moet eveneens een werkplan worden aangeleverd, zodat het voor de predikant en de kerkenraad duidelijk is wat zij van elkaar mogen verwachten. Vooral bij een deeltijdaanstelling komen de verwachtingen van de gemeente en de mogelijkheden van de predikant binnen de gegeven werktijd soms niet overeen. Inmiddels is een dergelijk werkplan ook vereist bij een voltijdse aanstelling.

Enkele predikanten met bijzondere opdracht zijn beroepen voor het pastoraat in een instelling.

Er zijn enkele kerkelijk werkers aangesteld en enkele preekconsenten verleend. In een enkel geval trad coronavertraging van dit proces op doordat de vereiste cursussen niet konden worden gevolgd.

Spanningen in een tweetal gemeenten hebben er toe geleid dat het BM aan het Generale College voor de Ambtsontheffing (GCA) heeft gevraagd om te beoordelen of de predikanten die het betrof de gemeente nog langer met stichting konden dienen. Dit is een langdurig, tijdrovend en kommervol proces. De classispredikant bezoekt de gemeente vaak vele malen. Het CCV stelt een onderzoek in en schrijft een rapport. Soms wordt de hulp van mediators ingeroepen. Tijdens dit proces is de predikant veelal vrijgesteld van werkzaamheden zodat de gemeente in wezen vacant is. In beide gevallen oordeelde het GCA dat de predikant de gemeente niet langer met stichting kon dienen en werd losmaking in gang gezet.

Het langdurige proces dat leidt tot losmaking nadat in een gemeente spanningen zijn opgetreden gaat gepaard met veel verdriet en frustratie en kost veel energie en tijd van alle betrokkenen. Verhoudingen binnen de gemeente worden vaak blijvend verstoord. Misschien is het tijd voor een herziening van de procedure die gevolgd wordt wanneer de vraag rijst of een predikant een gemeente nog met stichting kan dienen.

2.4 De ambtelijke vergaderingen

De classicale vergadering heeft tweemaal vergaderd. In beide vergaderingen werden de financiële stukken besproken (begroting en ontwerp jaarrekening) vastgesteld en voorgelegd aan het CCBB.

Tijdens de eerste vergadering deelden de aanwezigen hun ervaringen met de wijze waarop de gemeenten omgingen met de beperkingen die het Coronavirus hun oplegde. Waar een Woord is, is een weg werd hierbij overtuigend aangetoond. De meeste gemeenten beschikten inmiddels over de apparatuur om kerkdiensten ook live uit te zenden. Gemeenschappelijke deler was dat kerkdiensten online door meer mensen bezocht werden, hetzij direct hetzij later, dan op fysiek, op zondagen vóór Corona. Mede daardoor bleven collecteopbrengsten en toezeggingen bij de Kerkbalans actie op peil. Ook andere oplossingen om met mensen in contact te komen passeerden de revue. In dezelfde vergadering werden een nieuwe voorzitter en een nieuwe scriba benoemd. Tijdens de tweede vergadering, die ongeveer een jaar later werd gehouden, keken scriba Siep Rienstra en classispredikant Peter Verhoeff vooruit: hoe nu verder? Mede naar aanleiding van de onlangs verschenen visienota 'Van U is de toekomst' en de beleidsnota 'De toekomst open tegemoet'. Beide vergaderingen werden als zeer bemoedigend ervaren.

In de laatste vergadering werden nieuwe afgevaardigden benoemd naar de classicale vergadering benoemd. Voorts werden nieuwe leden van het CCBB, het CCV en het GCTA (Generale College voor de toelating tot het ambt) benoemd. Twee leden van het CCV gaven aan hun functie te willen neerleggen. Er werd binnen de classis ook een lid van de Raad voor het Beroepingswerk gevonden.

Twee predikanten, passend in het gewenste profiel 'jong en vrouw' werden afgevaardigd naar de Generale Synode. Het stemt dankbaar dat er steeds weer mensen gevonden worden die met vreugde en enthousiasme een taak in de organisatie van onze kerk op zich willen nemen. Wij mogen hierin het werk van de Geest zien.

De afgevaardigden naar de Generale Synode hebben regelmatig, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, verslag uitgebracht van hun ervaringen.

In het verslagjaar is geconsidereerd over de voorstellen tot wijziging van de kerkorde (brief en bijlage van 26 februari 2021) betreffende de kerkordelijke positie van de geestelijk verzorger (ordinantie 3-13 en 3-23) In de classicale vergadering van mei 2021 werd dit proces voltooid. Een ruime meerderheid van de gemeenten in de classis stemde in met de voorstellen tot wijziging van de tekst van genoemde ordinanties.

Daarbij werden echter de volgende kanttekeningen geplaatst (citaat uit de consideratie):

Er is in de classis twijfel over het nut en de noodzaak van deze nieuwe categorie geestelijk verzorgers. Een overhaaste wijziging van de kerkorde wordt afgeraden. De classis doet de aanbeveling om de kerkordelijke positie van de predikant-geestelijk verzorger en kerkelijk werker-geestelijk verzorger in en buiten instellingen te bezien in breder verband. Dat zou kunnen bij de behandeling van de nota 'Geroepen en Gezonden' in de junivergadering van de Generale Synode. Op deze wijze kan een betere kerkordelijke inbedding en een betere kwaliteitsborging van deze functies bewerkstelligd worden.

Bijzondere aandacht wordt gevraagd voor de positionering (classis of kleine synode), de bevoegdheden van de begeleidingscommissie en de relatie van de geestelijk verzorger met de lokale gemeente en haar predikant.

Het BM heeft nagelaten de kerkenraden uit te nodigen een ambtsdrager te sturen om met adviserende stem mee te doen aan de beraadslagingen. Met het oog op de Coronabeperkingen werden alleen afgevaardigden uitgenodigd. Wanneer weer onbeperkt kan worden vergaderd zal dit een aandachtspunt zijn bij volgende consideraties.

Leden van het BM namen deel aan het 'besturenoverleg', een consultatie over het beleidskader (De toekomst open tegemoet) en over het synoderapport: 'Kleine gemeenten, lichter ingevuld'

Het PKN jaarthema: 'Van U is de toekomst' heeft door de pandemie in de gemeenten misschien niet de aandacht gekregen die het verdient. Zoals boven vermeld is het wel onderwerp van gesprek geweest in de classicaal vergadering.

Mede door de pandemie functioneren de ringen nog niet naar wens. Dit is een punt van zorg en aandacht.

De werkgemeenschappen van predikanten functioneren in het algemeen naar tevredenheid. Ook hier is men wel klaar met het zoomen en verlangt men er naar elkaar weer in levende lijve te ontmoeten.

Jaarverslagen werden ontvangen van het CCBB, het CCV en het CCO (Classicaal College voor het Opzicht). Deze werden behandeld in het BM.

2.5 De eredienst

Zoals eerder vermeld is enkele malen bij de kleine synode een aanvraag tot het verlenen van preekconsent gedaan.

2.6 Het opzicht

Hierboven is het CCV aan de orde geweest, met name is aangegeven dat de relatie tussen het College en de classispredikant nadere uitwerking behoeft.

De nieuwe manier van samenwerking tussen classispredikant en CCV heeft nog niet helemaal zijn vorm gevonden, deels veroorzaakt door het feit dat de relatie en rolverdeling tussen het CCV, zijn voorzitter en de classispredikant niet vooraf helder zijn vastgelegd. Een andere reden kan zijn dat er niet een duidelijke cesuur is aangebracht tussen de opzet en het doel van de visitatie van vóór 2018 en daarna. Twee leden van het CCBB hebben uit onvrede over de nieuwe werkwijze hun functie neergelegd, in hun plaats zijn twee nieuwe leden benoemd.

De nieuwe werkwijze zal aandacht en tijd vergen maar er is alle reden om ook daar de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

De relatie tussen de classispredikant en de voorzitter van het CCV is uitstekend, zij verschillen niet van mening over de taak en werkwijze van het CCV. Enkele leden van het BM hebben een jaargesprek gevoerd met de voorzitter van het CCV. Van het CCV werd een jaarverslag ontvangen.

Onder het opzicht kan ook genoemd worden het CCO. Ook van dit college werd een jaarverslag ontvangen.

Het moderamen van de classis heeft een gesprek gehad met een voormalig kerkelijk werker die veroordeeld is voor het onderhouden van een seksuele relatie met een minderjarige, overigens niet in zijn hoedanigheid van kerkelijk werker. Het moderamen was ter ore gekomen dat de persoon in kwestie voornemens was weer voor te gaan. Het moderamen heeft de betrokkene meegedeeld dat hier vooralsnog geen sprake van kon zijn maar heeft wel aangegeven welke weg hem daar in de (verre) toekomst eventueel voor open staat.

2.7 Vermogensrechtelijke aangelegenheden

De financiën van de classicale vergadering zijn aan de orde geweest in de vergaderingen van de classis. De begroting en jaarrekening zijn voorgelegd aan het CCBB.

2.8 De behandeling van bezwaren en geschillen

Het CCBG is benaderd door een gemeente die bezwaar had tegen een door het CCBB afgegeven solvabiliteitsverklaring. Zie onder 2.3 Het ambt en andere diensten.

2.9 Opleiding en vorming van predikanten

De CV heeft een aanbeveling gedaan voor de benoeming door de kleine synode van een lid van het generale college voor de toelating tot het ambt (GCTA).

2.10 Het leven en werken van de kerk in oecumenisch perspectief

Hierover is in het kader van dit jaarverslag niets te vermelden.

Tot vervelens toe wordt gezegd dat het een memorabele tijd was, vermoeiend in veel opzichten. Velen vragen zich bezorgd af of het schip van de Kerk nog wel voldoende bemanning zal kunnen vinden om in de vaart te blijven.

Houd moed! Werk en bidt:

Geef geloof aan wie Gij zendt
Hoop en liefde dat op 't eind
Wat met tranen wordt gezaaid
Met gejuich mag zijn gemaaid
Erbarm U Heer.

J.M. van Alphen-Jager

Scriba van de Classicale Vergadering van Noord-Holland